

"Kanadai Magyar Újság"
 szerkesztője a
"KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL"
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb, vezető magyar lapja, amely mindenkor nemzet- és vidéki hírekkel, az idegenek székelt magyarság iránti érdeklődés és a kanadai polgárokat megillető jogokat gyűjti ki minden honfitársunk számára.
 Előfizetési díj egy évre: \$5.00. Az Őszi és téli díj: \$6.00. Szociális és kiadói hivatal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
 BRIDGEVILLE
 CALABOZZA
 CHIPPAWA
 CROWLAND
 FORD CITY
 FORT ARTHUR
 FORT WILIAM
 GALT
 GUSWISS
 HAMILTON
 KITCHENER
 MONTREAL
 NEW WATSFORD
 NIAGARA FALLS
 OSKAYA
 OTTAWA
 PORT COLBORNE
 PORT ROBINSON
 QUINCY
 ST. CATHARINES
 SPRING HILLS
 STURDY
 SYDNEY
 TORONTO
 WELAND
 WINDSOR

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Újság

BEAVER
 CANA
 CALGARY
 COALHURST
 EDMONTON
 ESTEVAN
 HALMOK
 KAPOVARS
 LEASK
 LETHBRIDGE
 NORSEWICK
 OTTAWA
 PILNICKETT
 RAYBROOK
 REGINA
 SASKATOON
 SASKONHILL
 SOKHALOM
 SZEKELYTÖLD
 SUMAS
 TABER
 VANCOUVER
 WAKAW
 WEYBURN
 WHITEWOOD
 YORKTON

"Canadian Hungarian News"
 Combined with the
"CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"
 An independent Weekly Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
 Editorial Office and Printing Plant
 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
 Yearly Subscription \$5. to Foreign Countries \$4.

VOL. IX. EVFOLYAM 375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA, 1932. MÁJUS 26 CSÜTÖRTÖK No. 21 SZAM

SHIFTING BOUNDARIES

DANUBIAN PROBLEM HELD TO DEPEND ON ALTERATION OF MAP

A candid letter, addressed to the Editor of "THE NEW YORK TIMES" and reprinted from the May 7th issue of the greatest of all American daily newspapers.

Joseph Paul-Boncour, in his article on the Danube plan in "The Times", says that, the "shifting of certain frontiers was done in conformity with the right of peoples to dispose of themselves — a right which America inscribed above the peace treaties."

Has he forgotten that millions of people were shifted and thus subjected to alien rule without their consent? No plebiscite was granted to them to decide their own fate.

Against their will, three and a half millions of Hungarians were cut away from their mother country and were handed over to the post-war nations.

Had the peace makers, who were intoxicated with victory, heeded the American inscription, there would be less trouble in Central Europe, and perhaps in the rest of Europe.

According to the Frenchman, "it is absurd and a sin against the conscience of peoples to say that Austria-Hungary should have been preserved, that Czechoslovakia ought not to have been reconstituted, that Rumanian Transylvania should not have been returned to Rumania and that the Serb ... had not the right to live."

But is it not contrary to conscience to believe that nations of inferior culture should expand to the detriment of higher civilized peoples?

The Hungarians were the original inhabitants of Transylvania. They lived there as early as the eighth century.

The half-nomad Rumanian herdsmen immigrated there mostly in the fifteenth century. The Hungarians provided the infiltrating Rumanians with land and shelter, educated them and brought them up to human level. Under favorable circumstances and with the aid of the government they became prosperous.

Since Transylvania was annexed to Rumania, conditions there have retrograded. There is discrimination against the minorities. The properties of these people were expropriated under the pretext of the agrarian reform. Officeholders, teachers and railroad employes were dismissed and replaced by Rumanians, who dealt civilization there a Balkan blow.

The doors of Hungarian institutions of higher learning established centuries ago, with those of secondary schools, and even some of the churches, are closed as the result of the antagonistic activities of Rumanian rule. The international treaties drawn up to protect the minorities were not enforced by the League of Nations, and consequently they were left to the mercy of their hostile authorities.

Constant oppression, persecution and impoverishing of the minorities have reduced Transylvania today to a land of misery.

In Yugoslavia, are the Croats happy? Have they attained what they had aspired for? It would be unfair to say that the minorities there are better off than in Rumania.

The pitiful, inhuman distress of the Ruthenians in Czechoslovakia is an example to what extent their new rulers disregard the right of a nation to exist.

The shifting in Central Europe's frontiers, as now evident, was not justified by common sense. It was dictated by greed and hatred. Its accomplishment rests on distorted facts and false accusations. The maintenance of these unnatural frontiers is not only an obstacle in the way of the Danubian States to approach one another but a fertile source of discontent and unrest and the cause of a possible world conflict.

Recovery of Central Europe without readjustment of these boundaries seems only a vague dream. Any endeavor to solve the Danubian problem with the present status quo is hardly altruistic.

JOSEPH POCCOS,
 Wallingford, Conn., May 5, 1932.

ÉSZRETERÉ PÁRIS?

GARANCIA NÉLKÜL IS HAJLANDÓK LESZERELNI MÁR A FRANCIÁK — HADIADÓSSÁGAIK ELENGEDÉSE FEJÉBEN FELBONTJÁK KATONAI SZÖVETSÉGEIKET — TOVÁBB FOLYTATJA A GYÜLÖLET POLITIKÁJÁT A MACARA HAGYOTT KISANTANT

Szinte hihetetlenül fogadta a nagyvilág közvéleménye azt a május 20-iki párisi jelentést, mely a francia politika gyökeres irányváltásáról számol be. Már napok óta érezhető volt ennek hatása, bárha egy a kormány, mint a lapok lebeteg titgolták a dolgok, illetőleg nagy felületesen érintették az ebből kifolyólag keletkező problémákat. Viszont maga az a tény, hogy a radikális-szocialista párti Herriot még lapzártáig sem tudott többségi kormányt alakítani csupán azért, miután választási ígéreteivel ellentétben ő is elődeinek dőlőfős politikáját követte: a legbiztosabb jel arra nézve, hogy Franciaország népe megelégedte a farizeus-politikáit.

Még a mult hét végén is meddők maradtak Herriot kormányalakítási tárgyalásai és ennek következtében valószínűnek látszik, hogy nem is ő lesz a miniszterelnök, hanem csupán a külügyminiszteri tárcát tartja meg magának. Miniszterelnökül valamelyik mérsékelt közép-párti államférfi fogják felkérni, aki azután az egész világ előtt dokumentálhatja Franciaországnak az eddigiek-nél békésebb szándékait.

Világszerte valóságos szenzációként hatott a fenti eseményekkel egyidejűleg kinyilvánított francia politikai béke-nyilatkozata, akik amellett, hogy mindegyik helyeselték a francia kardsörtört politikát, előrelátó hatólag vezető szerepet kapnak a megváltozott arculatu képviselőházban. Az egyes országok közötti diplomáciai viszont egy csapásra megváltoztatott kijelentéseket szöszszerinti fordításban

300 ember veszett egy óceánjáró poklában

Afrika északi partjai közelében olyan hajószerecséltenség történt, amire évek óta nem volt példa. A francia Messageries Maritimes hajózási vállalat "Georges Philippare" nevű 21 ezer tonnás vadonatúj személyszállító motorosa mult hét keddi jén ismeretlen okból kigyulladt és azóta is füstölve, lángolva hanykolódik a Földközi-tenger hullámain. Az olasz Szomál-föld legkialább tengerfokától, Cape Guardafu partjaitól alig 30 mérföldnyire történt a katasztrófa, melynek eddig mintegy 300 elűntje van, akiknek megmentéséhez aligha lehet több remény.

A 676 menekült előadása szerint az utasok nagyrésze már nyugovóra tért, amidőn megszólt a hajó vészharangja. A nagy táncteremben éppen karniál volt és a fiatalok eleinte azt hitte, hogy a vészharangot csak bolondságból húzták meg. Csak amidőn már a hajó belsejéből hatalmas lángok és fojtó füstgomolyag tört elő, akkor ébredtek csupán a halálveszedelem tudatára. Hiába dolgoztak azonban erejüket megfeszítve a matrózok és a férfiutaskok egy része, az elsőosztályú kabinok leg többjében már

adjuk. Henri Berenger, volt washingtoni francia nagykövet: "Európa népeit guzsbakötő titkos szövetségek ideje lejárt — sokkal ószintébb alapon kell mindeneségy országának ezental összefognia." Joseph Caillaux, akit az új kormány legkomolyabb pénzügyminiszter-jelöltjeként emlegetnek: "A háborus-adósságokat azonnal el kell törölni és megszűnik a földkerekséget fojtogató nyomor." És végül Joseph Paul-Boncour, Franciaország népszövetségi delegátusa, aki eddig szintén Tardieu virtus-politikáját támogatta: "Franciaország szivesen leszerel. ha mások is leszerelnek, sőt hajlandó azt megtenni anélkül, hogy leszerelésének előfeltételül fokozottabb garanciákat követelne megtámadása ellen."

Természetesen egészen más lapra tartozik, hogy a sokat ígért politikai beharangozásból mennyit fognak átmenteni a gyakorlatba az ilyen téren nagyon is megbízhatatlannak, ismert franciák: mindezt majd "elválk a vállatásnál", mint ahogyan a közmondás is megállítja. Azokban kétségkívül óriási horderejű változások mutat a francia külpolitika, aminek magyar szempontból még örvendetesen komoly következményei lehetnek. Jellemző mindezenre, hogy a franciák utjab állásfoglalása ellenére a Belgrádban mult hétfőn összeülő kisanant-konferencia állás-pontja mellett és nem hajlandó szerepet vállalni a Duna-szövetségben, ha abban Magyarország is érezettni tudná befolyását.

ta, mindenesetre sokkal kevesebb lett volna az áldozatok száma, ha éppen a legfontosabb vízvisszatyúk felé nem zárta volna el az utat a hajó közléps szakaszait pokollá változtató tüzvész. Emellett még a szikratávíró-kamra is elham-

Egymás ellen fordulnak a Coleman bányászai

Szomorú híradás érkezett az albertai Coleman városkából, melynek bányászai immár tizenkét héttel ezelőtt lerakták a csákányt s azóta sem tudtak megegyezni munkaadóikkal. A kis bányaváros ugynevezett "opera"-házában, azaz előadásokra és mulatságokra szolgáló nagytermében mintegy 600 szénbányász gyűlésezett, amidőn a két pártra szakadt munkásság ökökkel és székekkel támadt egymásnak. Annnyira elfajult a verekedés, hogy egyesek csendőrokkert szá-

MEGSZAVAZTAK AZ ÚJ ADÓT

Egyetlen ellenvetés nélkül szavazta meg az ottawai képviselőház a felemelt jövedelmi adót, illetőleg azt a módosítást, melynek értelmében a nőtlenek évi \$1,200, a családok pedig évi \$2,400 után kötelesek 2% jövedelmi adót fizetni. Azoknak, akiknek egy évben több mint \$500 dollár a jövedelmük vagy fizetésük, még ezenkívül is súlyos adót kell fizetniök, mely arányosan emelkedik a jövedelemmel. Az egyes tartományok már hetekkel ezelőtt hasonló adó-emelési intézkedéseket léptet-

Utolsó óráit éli a szerb diktatura?

A Dalmát tengerparton fekvő Zára városából május 18-iki keltezzel feladott kábelátvitartok a jugoszláv-olasz határ lezárásáról adnak számot. A jelentés szerint ennek a szigorú intézkedések hátterül Marinkovics jelenlegi szerb miniszterelnök ellen elkövetett sorozatos merényletek szolgálnak. Belgrádból ugyanis az utóbbi napok folyamán komoly zavargások híre érkezik és hir szerint Zsvkovits volt katona-miniszterelnök utódja sem kerülheti el sokáig a szerb államférfiaknak kijáró végzetet.

SPANYOLORSZÁG IS VÁSÁROL BÚZÁT

Madridi jelentések alapján Kanada ismét nagyobb mennyiségű gabona eladását remélheti. Mig ugyanis legutóbb 100 ezer tonna, azaz mintegy három és háromnegyed millió bushel búzát vásároltak külföldön a spanyolok, a rossz termés-kilátások miatt újra hasonló mennyiségű lesz az ibériai-félsziget népének szüksége. Hihetőleg Kanadának sikerül ennek a második 100 ezer tonnás szállítmánynak legalább egy részére megrendelést kapnia, noha a spanyol kormány csakis iparcikkeket hajlandó a buza ellenértékül csempé adni, nohogy a pézeta értéke leromoljon.

vadt, még mielőtt segítyt kérhettek volna. Szerencsének mondható még a szerencsétlenségben, hogy a mentőhajók 25-30 mérföldnyi távolságból megletták az eget is vöröse festőlángokat és siettek a katasztrófa színhelyére.

Marhát is szállítanak Churchillből

Mint értesülünk, Churchill északi kikötővárosi felé máris megindult a vasuti forgalom és az első buszszállítmányon kívül megérkezett az új pionrtelepre az elevátor kezelőszemélyzete s egy újabb csapat munkás. A munkások ezuttal nem a kikötő-építéssel vagy a gabonaszállítással kapcsolatban kapnak alkalmazást, hanem ők építik meg az élőállat-rakodót, valamint a hizlalt és takarmány-tároló berendezéseket. Állítólag július végén indultak az első hizlalt szarvasmarha-szállítmány Manitoba tengeri kikötőjéből és nem lehetetlen, hogy a nagy érdeklődésért való tekintettel még egy szállítmány hagyja el Churchillt az idén. Az elmult napokban végre sikerült az érdekelteknek megállapodást kötni a biztosító vállalatokkal, úgyhogy most

FORRONG A VILÁG

Indiától New-zealandig forradalmi hangulatról, uccal harcokról hoz hírt a rádió. Mahatma Gandhi "szent" földjén ismét fellángolt a testvérvisszály a hinduk és a mohammedánok között s nemcsak rendőrséget, hanem az angol katonaságot is kénytelenek voltak igénybevenni, hogy Bombay városában nagynehezen helyreállítsák a rendet. Napokon keresztül folyt az uccal harc az egymást gyűlölő hindu és mohammedán fanatikusok között, 80 halottat és legalább 1,000 sebesültet hagyván hátra.

A "SZÖRNYETEG" ÉS A PERZSA HEGYILAKÓ

Afganisztánban, nem messze Peshavartól az egyik hegyzorosban agyonlőtték az angol gyarmati hadsereg egyik tisztjét, aki auton utazott. Egy fiatal bensülött férfi lötte le. Amikor vallatásra fogták elmondta, hogy még sohasem látott autót, nem is tudott ennek a járműnek a létezéséről. Nyugodtan ment a helyi uton, ami kor egyszerre csak egy rettettes dübörgő szörnyeteg rohant feléje. Ő megrémült, félreugrott, majd felkapta puskáját és több lövést adott le a szörnyeteg felé. A lövések után a szörnyeteg egy darabig még rohant, azután kiskilt és felbortult. Utána ő rögtön elmenekült. Hogy embert őlt, azt csak akkor tudta meg, amikor angol katonák elfogták és kihalgtatták.

ÉLETMENTŐ RÁDIÓ

Antoine liverpooli kereskedő a keletrafrikai Kenya őserenyegében elefántvadászaton eltűnt és társával együtt kánnibálók fogságába került. Életük forgott veszélyben, de a legvedelmesebb pillanatban Antoine kivette podgyászatából hordozható rádiókészülékét, amelyet meg szóllatott. Az "ordító láda" leirhatatlan rémületbe ejtette a kánnibálókat, akik megoldották foglyaik kötelekeit. A két vadásznak hosszabb bolyongás után sikerült belga Kongó területére elvergődniök.

Marhát is szállítanak Churchillből

Mint értesülünk, Churchill északi kikötővárosi felé máris megindult a vasuti forgalom és az első buszszállítmányon kívül megérkezett az új pionrtelepre az elevátor kezelőszemélyzete s egy újabb csapat munkás. A munkások ezuttal nem a kikötő-építéssel vagy a gabonaszállítással kapcsolatban kapnak alkalmazást, hanem ők építik meg az élőállat-rakodót, valamint a hizlalt és takarmány-tároló berendezéseket. Állítólag július végén indultak az első hizlalt szarvasmarha-szállítmány Manitoba tengeri kikötőjéből és nem lehetetlen, hogy a nagy érdeklődésért való tekintettel még egy szállítmány hagyja el Churchillt az idén. Az elmult napokban végre sikerült az érdekelteknek megállapodást kötni a biztosító vállalatokkal, úgyhogy most

FORRONG A VILÁG

Indiától New-zealandig forradalmi hangulatról, uccal harcokról hoz hírt a rádió. Mahatma Gandhi "szent" földjén ismét fellángolt a testvérvisszály a hinduk és a mohammedánok között s nemcsak rendőrséget, hanem az angol katonaságot is kénytelenek voltak igénybevenni, hogy Bombay városában nagynehezen helyreállítsák a rendet. Napokon keresztül folyt az uccal harc az egymást gyűlölő hindu és mohammedán fanatikusok között, 80 halottat és legalább 1,000 sebesültet hagyván hátra.

A "SZÖRNYETEG" ÉS A PERZSA HEGYILAKÓ

Afganisztánban, nem messze Peshavartól az egyik hegyzorosban agyonlőtték az angol gyarmati hadsereg egyik tisztjét, aki auton utazott. Egy fiatal bensülött férfi lötte le. Amikor vallatásra fogták elmondta, hogy még sohasem látott autót, nem is tudott ennek a járműnek a létezéséről. Nyugodtan ment a helyi uton, ami kor egyszerre csak egy rettettes dübörgő szörnyeteg rohant feléje. Ő megrémült, félreugrott, majd felkapta puskáját és több lövést adott le a szörnyeteg felé. A lövések után a szörnyeteg egy darabig még rohant, azután kiskilt és felbortult. Utána ő rögtön elmenekült. Hogy embert őlt, azt csak akkor tudta meg, amikor angol katonák elfogták és kihalgtatták.

ÉLETMENTŐ RÁDIÓ

Antoine liverpooli kereskedő a keletrafrikai Kenya őserenyegében elefántvadászaton eltűnt és társával együtt kánnibálók fogságába került. Életük forgott veszélyben, de a legvedelmesebb pillanatban Antoine kivette podgyászatából hordozható rádiókészülékét, amelyet meg szóllatott. Az "ordító láda" leirhatatlan rémületbe ejtette a kánnibálókat, akik megoldották foglyaik kötelekeit. A két vadásznak hosszabb bolyongás után sikerült belga Kongó területére elvergődniök.

Marhát is szállítanak Churchillből

Mint értesülünk, Churchill északi kikötővárosi felé máris megindult a vasuti forgalom és az első buszszállítmányon kívül megérkezett az új pionrtelepre az elevátor kezelőszemélyzete s egy újabb csapat munkás. A munkások ezuttal nem a kikötő-építéssel vagy a gabonaszállítással kapcsolatban kapnak alkalmazást, hanem ők építik meg az élőállat-rakodót, valamint a hizlalt és takarmány-tároló berendezéseket. Állítólag július végén indultak az első hizlalt szarvasmarha-szállítmány Manitoba tengeri kikötőjéből és nem lehetetlen, hogy a nagy érdeklődésért való tekintettel még egy szállítmány hagyja el Churchillt az idén. Az elmult napokban végre sikerült az érdekelteknek megállapodást kötni a biztosító vállalatokkal, úgyhogy most

FORRONG A VILÁG

Indiától New-zealandig forradalmi hangulatról, uccal harcokról hoz hírt a rádió. Mahatma Gandhi "szent" földjén ismét fellángolt a testvérvisszály a hinduk és a mohammedánok között s nemcsak rendőrséget, hanem az angol katonaságot is kénytelenek voltak igénybevenni, hogy Bombay városában nagynehezen helyreállítsák a rendet. Napokon keresztül folyt az uccal harc az egymást gyűlölő hindu és mohammedán fanatikusok között, 80 halottat és legalább 1,000 sebesültet hagyván hátra.

A "SZÖRNYETEG" ÉS A PERZSA HEGYILAKÓ

Afganisztánban, nem messze Peshavartól az egyik hegyzorosban agyonlőtték az angol gyarmati hadsereg egyik tisztjét, aki auton utazott. Egy fiatal bensülött férfi lötte le. Amikor vallatásra fogták elmondta, hogy még sohasem látott autót, nem is tudott ennek a járműnek a létezéséről. Nyugodtan ment a helyi uton, ami kor egyszerre csak egy rettettes dübörgő szörnyeteg rohant feléje. Ő megrémült, félreugrott, majd felkapta puskáját és több lövést adott le a szörnyeteg felé. A lövések után a szörnyeteg egy darabig még rohant, azután kiskilt és felbortult. Utána ő rögtön elmenekült. Hogy embert őlt, azt csak akkor tudta meg, amikor angol katonák elfogták és kihalgtatták.

ÉLETMENTŐ RÁDIÓ

Antoine liverpooli kereskedő a keletrafrikai Kenya őserenyegében elefántvadászaton eltűnt és társával együtt kánnibálók fogságába került. Életük forgott veszélyben, de a legvedelmesebb pillanatban Antoine kivette podgyászatából hordozható rádiókészülékét, amelyet meg szóllatott. Az "ordító láda" leirhatatlan rémületbe ejtette a kánnibálókat, akik megoldották foglyaik kötelekeit. A két vadásznak hosszabb bolyongás után sikerült belga Kongó területére elvergődniök.

Kanadában javítják az "Empress" gőzösöket

Régóta esedékes intézkedést léptetett életbe a Canadian Pacific hajózási vállalat, amidőn véglegesen kiadta a munkákat három 15,000 tonnás személyszállító gőzösének Kanadában való tartarozására. Bármennyire furcsán hangzik is, az egyetlen kanadai hajózási vállalat az Atlanti-tengeri flottáját Angliában és Skóciában, a Pacific-tengeri hajóit pedig az angolok birtokában levő Hong-kong kínai kikötőben tartaroztatta és ezáltal nem adott módot a kanadai munkásoknak arra, hogy ezen a téren

LEGUJABB HIREK

ENDRESZ GYÖRGY, A "JUSTICE FOR HUNGARY" óceánrepülőgép hős pilótája fogja a jelentések szerint vezetni a Balbo olasz légügyi miniszter parancsnoksága alatt Kanadába, majd pedig Chicagóba repülő rajt, mely előrelátólag 20 gépből fog állani. — Lindbergh párisi útjának ötödik évfordulóján, mult szombaton reggel negyed 12 órakor egyedül indult neki az Óceánban Amelia Earhart amerikai nő pilóta. Számítása szerint 15 óra alatt elérni utjának célját, Páris. Ugyanezeker a De-X nevű hatalmas német repülőgép indulásrú készen áll Newfoundland partján.

SZÖRNYETHALT EGY MAGYAR ASSZONY Redcliff, Alberta mellett, midőn az általa vezetett automobili az áróka fordult. A 44 éves Klemm Magda halálhíre öríási részvételt keltett a környékbéli magyarság körében. A szerencsétlenség alkalmával mellette ült férje ugyszólván sérültlenül menekült meg a haláltól. — Ugyancsak autószerencsétlenség érte a 6 éves Veréb Margitot Winnipegben mult csütörtök délután, amikor is a Henry Ave. sarkán egy autó elűtötte és az arcan szenvedett könnyebb sérüléssel szállították otthonába. — Lethbridge mellett kiskilt a CPR egyik tervhonvata és a mozdonyvezetőt holtan tudták csak kihuzni a feffordult lokomotív alól. — Courland ontariói városában pedig a tejkonzervgyárban történt robbanás ottlatta ki egy család munkás életét.

BORZALMAS ERDŐTÜZEK PUSZTITANAK Keletkanadától Manitobáig. Különösen New Brunswick tartomány Gloucester, Madawaska, Restigouche és Victoria körzeteiben ókoz egk gondot a vöröse kakas, mely Quebecben a St. Lawrence völgyében elterülő falvak közül többet végzetlenül fenyeget. Manitobában a Duck Mountain vidékén több ezer holdon dühög az erdtűz.